

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Livelihoods and Food
Security Trust Fund

စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး သားစဉ်မြေးဆက်ပေး

ထောပတ်သီးပင် စိုက်ပျိုးခြင်းဆိုင်ရာ သိကောင်းစရာများ

Produced by

In collaboration with

ထောပတ်သီးပင် စိုက်ပျိုးခြင်း

ထောပတ်သီးပင်တွေဟာ ပျမ်းမျှ အပူချိန် ၁၂-၂၈ စင်တီဂရိတ်၊ မိုးရေချိန် ၂၆ - ၅၈ လက်မ အတွင်းဖြစ်ထွန်းပါတယ်။ ထောပတ်သီးပွင့်ဟာ မိုးဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိပါတယ်။ သို့သော်လည်း ထောပတ်ကိုင်းတွေကတော့ ကျိုးလွယ်တာကြောင့် လေဒဏ်ကို အထူးသတိပြုဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ထူးခြားချက်ကတော့ ပင်လယ်ပြင်မှ အမြင့်ပေ ၁၅၀၀ မြင့်တဲ့အခါတိုင်း အသီးပေါ်မူဟာ နှစ်လနောက်ကျတတ်ပါတယ်။ (သင်စိုက်ပျိုးရာဒေသက ပင်လယ်ပြင်မှ အမြင့်ပေ ၃၀၀၀ မြင့်မယ်ဆိုရင်တော့ အသီးပေါ်မူဟာ လေးလ ပိုမို နောက်ကျမှာ ဖြစ်ပါတယ်) ထောပတ်ပင်ရဲ့ မူရင်းဒေသမှာ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံ ဖြစ်ပါတယ်။

ထောပတ်စိုက်နိုင်တဲ့မြေအမျိုးအစား

ထောပတ်သီးပင်ပျိုးမယ့်မြေအတွက် သတိထားရမှာကတော့ ရေမဝပဲစေရပါ။ ရေသွင်းရေထုတ် လွယ်ကူတဲ့နေရာ ဖြစ်ရပါမယ်။ ရေထုတ်ရန် လွယ်ကူပါက မြေစေး၊ သဲ၊ ကျောက်စရစ်မြေမှာတောင် စိုက်ပျိုးနိုင်ပါတယ်။ အောက်ခံကျောက်သားခဲနေလျှင်သော်လည်းကောင်း မြေအောက် ရေမျက်နှာပြင် သုံးပေ အတွင်းဖြစ်နေလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း အပင်ကို သေစေနိုင်ပါတယ်။ မြေအရည် အငန်ဓါတ် PH- 5 မှ 7 အတွင်း အပင်ဖြစ်ထွန်းပါတယ်။

အပင်ကြီးထွားမှုနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှု

ထောပတ်သီးပင်ဟာ အပင်ကြီးမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ အမြစ်တွေရဲ့ ၈၀ရာခိုင်နှုန်းကနေ ၉၀ရာခိုင်နှုန်းကို မြေကြီးအပေါ်ယံမှ နှစ်ပေ အနက်မှာ တွေ့ရပြီး ၆၅ရာခိုင်နှုန်းကနေ ၈၀ရာခိုင်နှုန်းကိုတော့ မြေအပေါ်ယံမှ ၁၅ပေ အနက်မှာ တွေ့ရပါတယ်။ အစေ့မှအပင်ပေါက်ရန် တစ်လခန့်ကြာတတ်ပါတယ်။ လိင်မဲ့မျိုးပွားပင်ဖြစ်ပါက (၃)နှစ် သက်တမ်းမှာ ပန်းစပွင့်သော်လည်း အစေ့စိုက်ပင်များမှာမူ (၇)နှစ်၊ (၈)နှစ်ကြာမှသာ ပန်းပွင့်တတ်ပါတယ်။

မျိုးပွားခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လက်ရှိအသီးထွက်နေသော ထောပတ်သီးပင်များမှာ အစေ့မှ စိုက်ပျိုးထားခဲ့သော အပင်များဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် အောက်ခံပင်စိုက်ပြီး ကိုင်းကူး စိုက်ပါက အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ ပိုးမွှားရောဂါကင်းသော အပင်မှ အသီးမှည့် ကိုယူကာ ၅၀° စင်တီဂရိတ် ရေနွေးမှာ နာရီဝက်စိမ်ပြီး အအေးခံ ခြောက်သွေ့ စေရပါတယ်။ အဲဒီနောက်မှာတော့ အစေ့ခွံကို ခွာကာ အစေ့ရဲ့ ထိပ်နှစ်ဖက်ကို အနည်းငယ်ဖြတ်ကာ မြေချစိုက်ရပါတယ်။ အသီးညှာဘက်ကို အပေါ်ဘက်မှာ ထားပါ။ အောက်ခံပင်ပျိုးရာမှာ ပင်ကြားတန်းကြား တစ်ပေ နှစ်ပေ ထားကာ သဲကို လက်မဝက်ခန့် ဖုံးအုပ်ပေးပြီး အရိပ်ပြုလုပ်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်လခန့်အကြာ အပင်ပေါက်လာပါက အောက်ခံပင်လေးလက်မခန့်မှာ အဖူးကိုင်းယူလာပြီး ဆက်ပေး ရပါတယ်။

စိုက်ပျိုးနည်း

စိုက်ခင်းကို တစ်ပေအကျယ်ထားပြီး အမြစ်အရှည်ရှိသ၍ ကျင်းအနက်ရှိဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ မြေကြီးမှာ ရေဝင်ရေထွက်၊ လေဝင်လေထွက် ကောင်းရပါမယ်။ ပင်ကြားတန်းကြား အကွာအဝေးကို ရာသီဥတု၊ မြေနှင့် မျိုးပေါ်မှုတည်၍ ပင်ကြား တန်းကြား ၂၅ x ၂၅ ပေ သို့မဟုတ် ၃၀ x ၃၀ ပေ ထားသင့်ပါတယ်။ ထောပတ်သီးပင်ဟာ လေဒဏ်ကို မခံနိုင်တာကြောင့် ထောပတ်ပင် မစိုက်ပျိုးမီ တစ်နှစ်အလိုမှာ လေကာပင်များ စိုက်ပျိုးထားဖို့တော့ အထူးလိုအပ်ပါတယ်။ တစ်ဧကလျှင် ပင်ရေ ၄၈-၇၀ ဝင်ဆုံးပါတယ်။

မြေဖျက်နာပြင်မှ မြေအနက် အနည်းငယ်အတွင်း အမြစ်ဖြာလေ့ရှိ တာကြောင့် ပေါင်းရှင်းရာမှာ ပေါင်း သတ်ဆေး သုံးသင့်ပါတယ်။ လယ်ထွန် ကိရိယာတွေ သုံးစွဲပါက အမြစ်ကို ထိခိုက်နိုင်ပါတယ်။ ပေါင်းရှင်းပြီးပါက အစိုဓါတ်ရအောင် မြေကိုဖုံးအုပ်ပေးဖို့ လို ပါတယ်။

ရေသွင်းခြင်း

အရွယ်ရောက်သော ထောပတ်သီးပင်တစ်ပင်အတွက် ရေဂါလံ ၅၀ လိုအပ်ပါတယ်။

မြေဩဇာကျွေးခြင်း

အပင်သက်တမ်းအလိုက် ဓာတ်မြေဩဇာကျွေးပေးရပါမယ်။ အရွက်များ သေးရှည်ကာ ရွက်ကြောကြား အဝါရောင်အပြောက်များ ဖြစ်လာပါက ထိုသို့ဖြစ် ရခြင်းမှာ ဇင့်ဓာတ်ချို့တဲ့မှုကြောင့် ဖြစ်တာကြောင့် ဇင့်ဓာတ်ပါသော ရွက်ဖြန်း မြေဩဇာ တစ်မျိုးမျိုးကို ဖြန်းပေးခြင်းဖြင့် သက်သာစေနိုင်ပါတယ်။

အပင်ပြုစုခြင်း

အပင်ငယ်များကို ကိုင်းရှင်းခြင်း အနည်းငယ်သာပြုလုပ်သင့်ပါတယ်။ အပင်ရဲ့ ထိပ်ဖူး၊ အညွန့်များ ထောင်မတ် မလာမီ ဖြတ်ပေးသင့်ပါတယ်။ ကိုင်းရှင်းမှုများ လွန်သွားပါကလည်း အသီးထွက်နှောင့်ကျပြီး အသီး ထွက်လျော့သွားတတ်ပါတယ်။ အပင်အမြင့်ပေ ၁၅-၂၅ သာ ထားသင့်ပါတယ်။ ဒါမှသာ အသီးစူးဖို့ လွယ်ကူပြီး လေဒဏ်ကိုလည်း ခံနိုင်ကာ အပင်ပြုစုဖို့ လွယ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အပင်ကြီးများမှ အသီးကို စူးပြီးပါက ကိုင်းရှင်း သင့်ပါတယ်။ အပင်စိပ်စိပ်စိုက်ခဲ့တဲ့ အခင်းတွေမှာ တစ်ဧက အပင် ၁၁၀ ထားပြီး အသီးသီးပြီးတဲ့ မသန်စွမ်းပင်တွေကို ရှင်းပစ်ကာ အပင် ၇၀ အထိ လျော့ချနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အပင်လျော့ချရာမှာတော့ ပထမနှစ်အတွက် ၁၈ ပေ x ၁၈ ပေ၊ ဒုတိယခြောက်နှစ်အတွက် ၃၆ ပေ x ၃၆ ပေ အထိ အပင်ရေလျော့ချနိုင်ပါတယ်။

ပိုးမွှားနှင့်ရောဂါ

ထောပတ်သီးပင်မှာ Seedlings Blight လို့ ခေါ်တဲ့ အကိုင်းမှမဟုတ်ဘဲ အစေ့မှ ထွက်တဲ့ အပင်ပေါက်နာကျရောဂါဟာ အဆိုးဝါးဆုံးဖြစ် ပါတယ်။ အရွက်ကြွေခြင်း အပင်ခြောက်ခြင်း မှ အပင်တစ်ပင်လုံး သေသွားတဲ့အထိ ထိခိုက် စေပါတယ်။ ကော့ပါးတတ်ပါဝင်တဲ့ ဆေးတွေ နဲ့ ကာကွယ်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

- အောက်ခံအပင်အဖြစ် စိုက်ပျိုးမည့်အစေ့များကို သေချာစွာပိုးသန့်ရန်။
- အမြင်ပုံရောဂါခံနိုင်ရည်ရှိသော အောက်ခံပင်များကို ရွေးရန်။
- ပျိုးခင်းကို ရောဂါမှ ကာကွယ်ရန်။
- အပင်ကို နက်နက်စိုက်ပြီး ရေသွင်းရေထုတ်ကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်။
- ရေသွင်းခြင်း၊ မြေဩဇာကျွေးခြင်းတို့ကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါတယ်။

အထွက်နှုန်း

တစ်ဧကလျှင် ထောပတ်သီး နှစ်တန်မှ ငါးတန်အထိထွက်နိုင်ပါတယ်။ ထောပတ်သီးဟာ ရင့်လာသည့်တိုင် အပင်ပေါ်မှာ ရက်သတ္တပတ် ကြာကြာ ရှိနေနိုင်ပါတယ်။ အသီးရင့်တွေကို ၂၇° စင်တီဂရိတ်တွင်ထားပါက တစ်ပတ် အတွင်းမှည့်ပြီး ၅° စင်တီဂရိတ်တွင်ထားပါက တစ်လအကြာမှ ရင့်မှည့်တတ် ပါတယ်။ မရင့်မီခူးပါက ကောင်းစွာ မမှည့်လာနိုင်တော့ပေ။

